

DE SAMENWERKING MET JUSTITIE

Het optreden van de politie-buitendienst
te Parijs en Londen

*Dei ook onder
BNV VI*

AMBASSADE DES PAYS-BAS

~~SECRET~~

H. DES DE CONSTRUCTION

PARIS VII

TS/EG.- Nr.D/638-48.

Parijs, 3 Juli 1948.

Aan het
MINISTERIE VAN JUSTITIE,
Hoofd Bureau kabinet
afdeling Politie,
Raamweg 47,
's-Gravenhage.

betwikk ik

Hierdoor heb ik de eer UhoogzaelCoestran-
ge ter kennisneming te doen toekomen een
missive van het Ministerie van Buitenlandse
Zaken met begeleidend schrijven van Harer
Majesteits Ambassade te Parijs ontving.

He. Hoofd van het Bureau

T. Spijker.

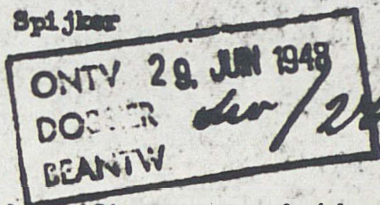
KABINET-GENEEM	
DATUM	7 Juli 48
VERZ.	A. 19/47
PARAAF REG.	
PARAAF VERZ.	

Bijlagen!

AMBASSADE DER NEDERLANDEN

Harer Majesteits Ambassade te Parijs heeft de
eer hierbij aan

den Heer T. Spijker

te doen toekomen afschrift van een schrijven dd.
9 Junij 1948 van het Ministerie van Buitenlandse
Zaken, met het verzoek speciale aandacht te willen
schenken aan het onder b) genoemde.

Parijs, 28 Junij 1948.

A f s c h r i f t .

MINISTERIE VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN
DIRECTIE VERRE OOSTEN.

c.o.B.Z.
c.o.Huscin

No.GD/7614.

Batavia, 9 Juni 1948.

8806/1916 G.A.

Ik heb de eer U mede te delen, dat de Regering van Nederlands Indië het op prijs zou stellen indien U, door tusschenkomst van deze Directie en voor zover dit tot dusver niet reeds is geschied, liefst bij afzonderlijke rapporten zo geregeld en volledig mogelijk zou willen verslag uitbrengen over:

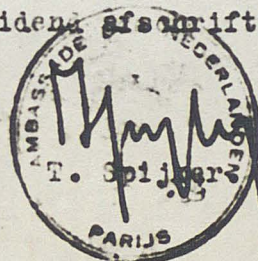
- a) het doen en laten van z.g. vertegenwoordigers der Republikeinsche Regering te Uwent;
- b) de toestanen in de Indonesische kolonies in Uw standplaats, o.g. in Uw ambtsgebied.

Deze rapporten kunnen, zoals gebruikelijk, rechtstreeks worden gericht tot de Minister van Buitenlandse Zaken, doch deze Afdeling ontvangt daarvan telkens drie afschriften ter verspreiding onder de daarvoor in aanmerking komende Nederlandse Indische instanties.

De Chef directie Verre Oosten,
w.g. T. Slink Schuurman.

Zijner Excellentie Jhr.Mr.
A.W.L.Tjarda van Starckenborgh Stadhouwer
Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur
te
Paris.

Voor eensluidend afschrift:

16 Juni 1948

Amice,

Uw brief van 8 Mei jl. betreffende de Heer Spijker ligt nog voor beantwoording en door drukke werkzaamheden ben ik hiertoe nog niet gekomen. Inmiddels heeft een onderhoud plaats gehad van de Minister van Justitie met de Heer Spijker in het bijzijn o.a. van Mr. Fock, welk onderhoud hopelijk een gunstige invloed zal hebben gehad. Wat het principiële punt betreft aangaande de verhouding tussen de Veiligheidsdienst hier te lande en het Ministerie van Justitie, zo kan ik U mededelen, dat ik thans een voorstel heb gedaan aan mijn ambtgenoten van Binnenlandse Zaken, Justitie en Oorlog om een kleine commissie een uitgewerkt coördinerend voorstel aan de Regering te doen uitbrengen.

Ik vertrouw, dat dit uiteindelijk zal leiden tot het zo zeer gewenste resultaat.

Met vriendelijke groeten,

gaarne

Zijne Excellentie Jhr. Mr. A.W.L. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer,
Hr. Ms. Ambassadeur,
to
Parijs.

vM/vR.2742.

's-GRAVENHAGE, 29 Mei 1948.

M. Fock

Aan Zijne Excellentie de Minister-President,
Plein 1813 No.4,
te 's-G R A V E N H A G E.

*gaarne concept. brief aan
ambassadeur, handle de
weergave ↓*

Waarde Ambtgenoot,

Ik moge U mededelen, dat aan de heer Spijker te Parijs een
instructie is verstrekt luidende als volgt:

"Ik heb de eer U namens Zijne Excellentie de
Minister van Justitie uitdrukkelijk er op te
wijzen steeds nauwkeurig te blijven binnen de
grenzen van Uw instructie betreffende de in-
ternationale rechts- en politiehulp en U niet
te begeven op het terrein dat aan de Centrale
Veiligheidsdienst is voorbehouden.

De Directeur-Generaal van Politie."

Met vriendelijke groet,
Steeds gaarne,
Uw,

J. Kaas

's-Gravenhage, 26 Mei 1948.
Plein 1813, No. 4

PERSOONLIJK.

Waarde Ambtgenoot,

Naar aanleiding van onze recente bespreking en onder verwijzing naar mijn brief van 14 Mei deel ik U het volgende mede ten aanzien van de faits et gestes van Baron Steengracht van Mooyland.

Deze kwestie dateert reeds van 1946. Sedert de oprichting van de Centrale Veiligheids Dienst heeft genoemde ambtenaar in Londen het nodig gevonden bij voortdoring stemming te wekken tegen de C.V.D. en in verwijderd verband tegen de B.I.D. Door zijn aanwezigheid in Londen gedurende de oorlog heeft genoemde ambtenaar uiteraard contacten bij de Engelse security-organisaties en hij laat niets onbeproefd om bij deze organisaties ten nadele van beide onder mij ressorterende diensten te ageren. Een aantal voorbeelden mogen dit toelichten.

1. In Februari 1947 werd van Engelse zijde bericht, dat Baron Steengracht van Mooyland een verhaalde rondstrooide, dat in Nederland een Royal Commission in het leven was geroepen, die naar aanleiding van publicaties van de Heer Sanders het beleid van het Hoofd van de C.V.D. zal beoordelen en dat reeds toen vaststond, dat deze beoordeling zou bestaan uit een veroordeling, tengevolge waarvan dit Hoofd niet slechts zou aftreden, doch bedoelde dienst tevens onder het Ministerie van Justitie zou komen te ressorteren.

2. Uit verschillende stukken is gebleken, dat Baron Steengracht van Mooyland zich - voor zover na te gaan - voornamelijk bezighoudt met contra-spionage gevallen, die geen enkele criminele achtergrond hebben (zo werd b.v. inzage verkregen van rapporten betreffende Joris Ivens, Brugman - vermoedelijk een communistische koerier - e.a.) Verder zijn bepaalde gevallen bekend, waar de C.V.D. de Britten voor zekere naar Engeland reizende Nederlanders waarschuwde, welke mededeling in Londen van Britse zijde aan Baron Steengracht van Mooyland ter ore kwam. Deze rapporteerde dan op zijn beurt weder aan het Directoraat-Generaal van Politie, dat in b.v. een geval aanleiding vond tot het verrichten van een uiteraard vruchteloze huiszoeking (Max Wessel), hoewel geen enkel strafbaar feit werd vermoed gepleegd te zijn, aangezien dit bepaalde geval wederom een contra-spionage kwestie betrof. Het enige resultaat was, dat betrokkene op de hoogte kwam, dat de autoriteiten zijn activiteiten gadesloegen.

3. Uit uitlatingen van ambtenaren van de Britse Contra Spionage en Security Dienst is gebleken, dat Baron Steengracht van Mooyland deze dienst regelmatig voorziet van rapporten betreffende het extremisme. Hieruit blijkt, dat genoemde ambtenaar niet slechts zijn taak uitoefent, welke ligt op het onderhouden van contact met justitie en

politie-instanties

Aan de Heer Minister van Justitie,
Plein 2 b,
's-Gravenhage.

26 Mei 1948.

- 2 -

politie-instanties in verband met opsporing en vervolging van strafbare feiten in of ten nadele van Nederland gepleegd, doch zijn werkzaamheden uitbreidt tot het terrein der intelligence, waarvoor de C.V.D. is aangewezen.

4. Twee weken geleden werd een vraag ontvangen van de Engelse liaison-officier hier ter stede, behelzende de mededeling, dat Baron Steengracht van Mooyland de Britse security-autoriteiten had ingelicht, dat er een "lek" was in het Kabinet van de Minister-President. Ter adstractie van deze mededeling had Baron Steengracht vermeld, dat hem bekend was geworden, dat de Heer Mozes Wolf (een zeer duistere en weinig intègre figuur) zou hebben medegedeeld, dat hij inzage zou hebben gehad van een rapport, uitgebracht aan het Kabinet van de Minister-President. Bij onderzoek is gebleken, dat de C.V.D., op verzoek van het Ministerie van Financiën en Buitenlandse Zaken, een uitvoerig onderzoek heeft gedaan naar de faits et gestes van de Heer Mozes Wolf en het uitvoerig rapport in Juni 1947 is uitgebracht. Dit rapport is ter inzage gegeven aan de toenmalige secretaris-generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, die, zoals gebleken is, de Heer Wolf van de inhoud van dit rapport meer of min op de hoogte heeft gebracht. Het rapport is nooit op mijn Kabinet geweest, zodat er van een "lek" hier uiteraard geen sprake kan zijn.

Deze mededeling van Baron Steengracht van Mooyland vind ik zeer ernstig, aangezien deze (en uit de Britse reactie blijkt, dat dit ook gelukt is) zou suggereren, dat mijn Kabinet, waar zekere werkzaamheden betreffende de Westerse Unie geschieden, waaromtrent enige malen in Londen besprekingen met de security-autoriteiten zijn gevoerd, niet aan de gestelde eisen van security zou voldoen. Indien de Heer Steengracht oprecht meende te hebben vastgesteld, dat een "lek" in mijn Kabinet bestond, zou deze of rechtstreeks of via zijn superieuren mij daarvan op de hoogte hebben dienen te stellen, zonder daarin de Engelsen te kennen. Dat hij dit niet heeft gedaan, is voor mij een bewijs te meer van de kwade trouw van deze ambtenaar, aangezien hij zeer goed wist, dat de Engelsen een dergelijke mededeling hoog zouden opnemen in verband met de hierboven aangeduide werkzaamheden te wijnen Kabinette en de uiteraard aan hem bekende plaats gehad hebbende besprekingen in Londen terzake.

Het moet mij dan ook van het hart, dat vooral deze laatste kwestie, dat n.l. een Nederlands ambtenaar zich niet ontziet om het Kabinet van de Minister-President in een geheel ten onrechte kwaad daglicht te stellen, mij ernstig hindert.

Overigens moge ik U berichten, dat het Hoofd van de Britse S.I.S. zich een maand geleden heeft uitgelaten, dat - indien de Heer Steengracht van Mooyland niet binnen 6 maanden zal verdwijnen - verwacht mag worden, dat officieel van Engelse zijde zal worden medegedeeld, dat hij persona non grata is. Deze mededeling is gedaan in het bijzijn van de Heren Fock en Einthoven en 2 Britse ambtenaren.

Wat ...

g. Av. W.
1/6/48
1/6/48

26 Mei 1948.

- 3 -

Wat betreft deze ambtenaar nog het volgende.

Toen zeer onlangs de kwestie van de noodzakelijkheid van de aanstelling van een security-ambtenaar ter ambassade ter sprake kwam en de vraag rees of Baron Steengracht van Mooyland hiervoor in aanmerking zou kunnen komen, werd door de Gezant te Londen, Baron Bentinck, opgemerkt, dat dit uitgesloten moest worden geacht, aangezien de capaciteiten van betrokkene te zeer beperkt waren.

Ik zou het wel zeer op prijs stellen, indien U Baron Steengracht van Mooyland ter verantwoording zoudt kunnen roepen; desgewenst staat Mr. Fock te Uwer beschikking voor het bijwonen van een bespreking met genoemde ambtenaar. Ik verwacht, dat een einde gemaakt zal worden aan deze onhoudbare toestand en ben uiteraard gaarne bereid hierover zo nodig nog mondeling met U van gedachten te wisselen.

DE MINISTER-PRESIDENT,

14. Mei 1948.

PERSOONLIJK

Waarde Ambtgenoot,

Ten vervolge op mijn brieven van 8 April en 5 Mei 1948, Zeer Geheim en Persoonlijk en naar aanleiding van de met U gehouden bespreking van gisteren doe ik U hierbij toekomen een afschrift van een Memorandum dat door de Heer Spijker aan een der Secretarissen van de Ambassade te Parijs werd toegezonden.

Ik moge nog aantekenen, dat o.a. uit dit stuk blijkt:

- 1e. Dat de Heer Spijker nog steeds nauwe relaties onderhoudt met de Franse Contra-Spionnagedienst C.D.E.C.R.;
- 2e. Dat hij dit bepaalde contact zelfs onderhoudt tegen de instructies van zijn rechtstreekse chef in.

Ik meen, dat Gij thans de Heer Spijker naar Den Haag zal onthieden en volgens afspraak houdt Mr. G.L.W. Fock zich gereed om op een door aan te geven tijdstip bij de te houden bespreking aanwezig te zijn.

Ik hoop U binnen enige dagen een uiteenzetting te geven betreffende Baron Steengracht van Hoyleland.

Met vriendschappelijke groet,

Aan de Heer Minister van Justitie,
Plein,
's-Gravenhage.

NOTA VOOR DE MINISTER-PRESIDENT.

In verband met de a.s. Donderdag om 4 uur te houden bespreking met Minister van Maarseveen moge ik de volgende punten, die bij deze bespreking ter sprake zullen komen, onder Uwe Excellentie's aandacht brengen.

1. De kwestie van Spijker te Parijs.

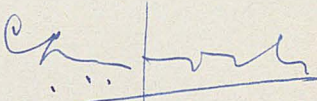
Vast is komen te staan, dat

- a. de Heer Asch van Wijck, na de vorige bespreking met U terzake, de Heer Goossen volledig heeft ingelicht omtrent het met U besprokene;
- b. de Heer Goossen de Heer Spijker volledig heeft ingelicht ;
- c. uit de brief van Hr.Ms.Ambassadeur te Parijs blijkt, dat de Heer Spijker een opdracht van de Heer Goossen kreeg terzake, die hij onmiddellijk terzijde legde ;
- d. de Heer Spijker om de zaak nu te redden er vooral op aandringt, dat politie-autoriteiten zich niet zullen bemoeien met security-vraagstukken, doch dat hij tegelijkertijd, zoals uit zijn eigen memorandum blijkt, met de buitenlandse inlichtingen en contra-spionnagedienst in Frankrijk nauw contact onderhoudt.

2. De kwestie van Baron Steengracht van Moyland te Londen.

- a. Gebleken is, dat de Heer Steengracht van Moyland het nodig heeft gevonden om de Britse autoriteiten in te lichten omtrent een hem ter ore gekomen zijnde mededeling, dat de Heer Mozes Wolf, waarover de C.V.D. een rapport heeft samengesteld, inzage van dit rapport zou hebben gehad, waarbij Steengracht tegelijkertijd mededeelde, dat dit werd uitgebracht aan de Minister-President. Hierbij zij aangetekend, dat is komen vast te staan, dat de voormalige Secretaris-Generaal van Buitenlandse Zaken, Jhr.Snouck Hurgronje, de Heer Wolf van de inhoud van het rapport min of meer op de hoogte heeft gebracht, wellicht zelfs hem dit rapport ter inzage heeft gegeven. De Heer Steengracht van Moyland, die dus een lek in Uw Kabinet op security-gebied meende te ontdekken, welk lek uiteraard niet bestond, aangezien het rapport hier zelfs nooit geweest is, waarschuwde niet via zijn superieuren Uw Kabinet, doch de Engelsen, daarmede vermoedelijk hopen te bereiken, dat de security-besprekingen betreffende de Westerse Unie, die door Uw Kabinet worden gevoerd, in een merkwaardig daglicht zouden komen te staan. Dit laatste blijkt uit de hierover ontvangen brief van de Britten, die inlichtingen omtrent deze aangelegenheid vroegen juist met het oog op de aanhangig zijnde security-besprekingen.
- b. De uitlatingen van het Hoofd van de Britse S.I.S., dat - indien de Heer Steengracht van Moyland niet binnen 6 maanden zal verdwijnen - verwacht kan worden, dat officieel van Engelse zijde zal worden medegedeeld, dat hij "persona non grata" is.

3. De kwestie van de z.g. geheime instructie, daterend uit het jaar 1920, aan de Politie, volgens welke het de taak van de Politie zou zijn o.a. te penetreren in de Communistische Partij of andere extremistische politieke groeperingen.
4. Het optreden van het Bureau W. van het Kabinet van de Directeur-Generaal van Politie in verband met onderzoeken betreffende
 - a. Roelant-vendels
 - b. politieke stromingen in Duitsland
 - c. een bepaalde Indonesiër.

's-Gravenhage, 12 Mei 1948,

weet dat de vertegenwoordiger van Fransche diensten in Amsterdam met de bekend wording daarvan te maken heeft. Dit is wel zeer ongelukkig, te meer waar, zooals tevens uit het stuk blijkt, de Heer Spijker zijn aangelegenheid heeft besproken met Colonel Verneuil van de Fransche Contro-Spionage Dienst. Ik zou Kapitein Spijker willen zeggen, dat hij zijn contacten met de Franschen hierover moet afbreken, maar ik aarzel dit te doen, zoolang ik niet weet hoe de verhoudingen zich in Den Haag ontwikkeld hebben. Bovendien begrijpt Gij de moeilijkheid, ik zou willen zeggen de onbillijkheid, den Heer Spijker te verbieden zich te verdedigen op beschuldigingen, die hem nu eenmaal zijn overgebracht en gegevens te verzamelen, die hem voor die verdediging dienen kunnen. Ik wacht derhalve af tot ik van U iets naders verneem.

Het hierbij gaande stuk gaat bovendien over de uitzending van den Heer Boursicot tot regeling van een anti-Kominforme samenwerking der vijf Westersche mogendheden. Begrijp ik het wèl, dan wist het Departement van Justitie van deze zaak niet af en is hetzelve nu door den Heer Spijker ingelicht, waarschijnlijk met het gevolg, dat in Den Haag moeilijkheden ontstaan. Uit het geschrift van den Heer Spijker blijkt welke wrijvingen er reeds in Parijs zijn. Ik vrees dat wij hier te doen hebben met een nieuw voorbeeld van tegenwerking tusschen diensten, die of van elkaar's terrein zouden behooren weg te blijven, of, waar er "overlapping" is, tot samenwerking geroepen zijn. Ik acht het uitgesloten, dat de tocht van Boursicot naar Nederland aan Kapitein Spijker is bekend geworden door de bemoeienis, die deze Ambassade daarmede heeft gehad. Trouwens, de bewoordingen van zijn verhaal geven ook reeds aan, dat hij door Colonel Verneuil op de hoogte is gekomen. Ook in deze zaak zou ik Kapitein Spijker willen zeggen zich volstrekt van bemoeienissen te onthouden, maar, niet wetende hoe een en ander in Den Haag ligt, wacht ik tot ik van U heb gehoord.

Ge begrijpt, hoezeer ik er naar verlang, dat Gij mij door het stichten van een duidelijke situatie ten aanzien der bevoegdheden en samenwerking van de autoriteiten in Nederland bevrijdt van de onaangename positie, waarin ik verkeer eigen ondergeschikten niet, een scherp omschreyen taak te kunnen voorhouden en tot de orde te roepen, waar noodig is. Het dooreen loopen van de Nederlandsche en de Fransche tegenstellingen wordt op deze wijze een alleronsmakelijkst geheel, waarin de Ambassade slechts tot haar schade kan betrokken worden. Het spijt mij aan de vele zorgen, die Gij hebt, deze toe te voegen, doch ik zie niet wie anders dan Gij regelend kan optreden.

Met besten groet,

gaarne

Uw dw.,

A. Spijker

* dit

Bij mijn laatste bezoek aan Nederland, op 13.4.1948, deelde de Heer Mr. Goossen, Hoofd van het Bureau Kabinet van het Directoraat Generaal van Politie mij mede, dat er van de zijde van de heren Fock en Einthoven bezwaren waren ingediend tegen mijn tegenwoordigheid in Parijs. Volgens de Heer Goossen werd één en ander gemotiveerd als volgt:

- a) Ik zou de aanwezigheid van de heer Kielstra alhier onmogelijk hebben gemaakt;
- b) Ik zou relaties met Franse diensten onderhouden, die buiten mijn competentie vielen.

Omstreeks 28 April ontving ik een telefoontje uit Den Haag van de Heer Goossen, waarin deze mij mededeelde dat de vertegenwoordiger van de Franse diensten te Amsterdam, de Capitaine Bonnivial, de oorzaak zou zijn van de verwijten die door de heren Fock en Einthoven betreffende het sub 2 genoemde aan mij werden gericht.

Ik deelde de Heer Goossen mede dat één en ander mij vreemd voorkwam en dat ik mij zou vergewissen door contact op te nemen met de Colonel Verneuil en de Commandant Germain. De Heer Goossen zeide mij dat het wenselijk was dit niet te doen.

Aangezien de raad van de Heer Goossen, naar het mij voorkwam, niet zou bijdragen tot opheldering van de situatie, heb ik mij ondanks de door hem uitgesproken wens, toch in verbinding gesteld met de Colonel Verneuil.

Op 1 Mei begaf ik mij naar de Boulevard Suchet en heb meer-genoemde Franse officieren de moeilijkheden uiteen gezet. De Colonel Verneuil zeide mij nimmer bezwaren tegen mijn dienst, noch tegen mijn persoon te hebben gehad. Het tegendeel was waar. Hij vroeg mij echter met welke opdracht ik hier vertoefde. Mijn antwoord daarop luidde, dat ik door Harer Majesteits Ambassade en het Ministerie van Justitie belast was met de controle op paspoorten en visa, terwijl mijn dienst daarnaast de liquidatie van collaboratie behandelde, alsmede op crimineel gebied uitleveringen. Colonel Verneuil deelde mij hierop mede dat dit antwoord geheel en al bevredigend was. Uit de uiteenzetting die volgde is mij echter gebleken:

- 1.) dat de dienst van Colonel Verneuil, Service de Contre-Espionnage, zich ongerust maakt over het principe dat het C.I.P.C. officiële buitenlandse vertegenwoordigers te Parijs zou kunnen hebben. Immers alle landen, behalve Rusland zijn aangesloten;
- 2.) dat de Service de Contre-Espionnage zich bezorgd maakt over het plotselinge vertrek van de Directeur van de Sûreté Nationale, M. Boursicot, naar Nederland en Engeland op 4 Mei 1948;
- 3.) dat de Heer Louwage, Hoofd van de Belgische Sûreté, die op 1 Mei werd opgeheven, en tevens President van de C.I.P.C., betrokken zou worden in een organisatie van de Westerse mogendheden tegen het Communisme;

.....

4.) dat de C.E. zich bezorgd maakt dat de C.I.P.C.-leiders zich zouden steken in aangelegenheden, die alleen de C.E. betreffen.

De mededeling dat de Heer Boursicot naar Nederland vertrok en vandaar naar Londen zou doorreizen, werd mij later vertrouwelijk wijs bevestigd door de adjunct secretaris van de C.I.P.C., de Heer Népote. Voorts bleek dat de Heer Népote en de Heer Ducloux beiden op de hoogte waren van de redenen van het vertrek van de Heer Boursicot. De Heer Népote verklaarde dat dit vertrek niet uitging van de C.I.P.C., maar van de Sûreté Nationale. De Heer Boursicot zou dus in zekere zin een reis maken in opdracht van het gouvernement. Het dagelijks bestuur van de C.I.P.C. is tegen de reis van de heer Boursicot, aangezien de C.I.P.C. een internationaal orgaan is, dat zich niet met politiek wil en kan bemoeien.

De Heer Népote verzocht mij dan ook onmiddellijk contact met het Office Délégué in Den Haag op te nemen en de Heer Goossen mede te delen, dat de oprichting van ieder orgaan met politieke strekking waarbij personen, die een rol spelen in de C.I.P.C., van de hand gewezen dient te worden.

Immers:

- I. politieke activiteit ligt niet op het terrein van de C.I.P.C.;
- II. een dergelijke activiteit zou het bestaan van de C.I.P.C. in gevaar brengen.

Op 4 Mei ontving ik wederom een telefoon van de Heer Népote, waarin deze zeide dat de Heer Boursicot inlichtingen had ingewonnen bij hem omtrent de structuur van het Nederlands politie-apparaat. Dit bevestigde volgens de Heer Népote de missie van de Heer Boursicot.

5 Mei 1948.

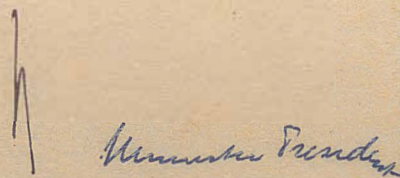
ZEER GEHEIM - PERSOONLIJK.

Waarde Ambtgenoot,

Ik moge verwijzen naar mijn brief dd.
8 April betreffende de Heer Spijker.

Ik zou het op prijs stellen indien U
mij zoudt kunnen berichten wat tenzake door U
is beslist.

Met collegiale groet,

Minister Prinsloo

Aan de Heer Minister van Justitie,
Plein 2 b,
's-Gravenhage.

8 April 1948.

ZIEB GEHEIM - PERSOONLIJK.

Naar aanleiding van de bespreking op 6 April moge ik het volgende onder Uw aandacht brengen ten aanzien van de faits et gestes van de Heer Spijker te Parijs.

1. De Heer Spijker onderhoudt nauw contact met de binnenlandse contra-spionnagedienst (Surveillance du territoire) (dus ongeveer te vergelijken met de hier te lande bestaande Centrale Veiligheidsdienst) en met de Service de Documentation et de Contra-espionnage (SDECE), welke dienst zich bezighoudt met het inwinnen van buitenlandse inlichtingen en buitenlandse contra-spionage. Zijn contact bij deze dienst is Colonel Verneuil en diens secretaris Germain. De Heer Ludolph van de Centrale Veiligheidsdienst was in Parijs gedetacheerd, teneinde contact te onderhouden met de onder de Minister-President in Frankrijk ressorterende S.D.E.C.E. In de loop van het afgelopen jaar is het door de Heer Spijker met deze dienst onderhouden contact meermalen geconstateerd door de in Nederland gestationneerde liaison-officier van deze Franse dienst. De Heer Spijker heeft zich niet ontzien bij deze Franse dienst te intrigeren, tengevolge waarvan de vertegenwoordiger van de Centrale Veiligheidsdienst te Parijs, de Heer Ludolph, geen medewerking meer van deze Franse autoriteiten ontving. Bij monde van een officier van deze dienst werd te verstaan gegeven, dat Colonel Verneuil niet van plan was om zuiver politieke gegevens aan de Heer Ludolph af te staan, aangezien het optreden van de Heer Spijker bij deze Franse functionaris de mening had doen postvatten, dat de door de Heer Spijker onderhouden liaison de officieële liaison was. Tengevolge daarvan is de Heer Ludolph teruggedreepen. Het door de Heer Spijker onderhouden contact met deze diensten is naar dezerzijds mening in tegenspraak met de punten 6 en 7 van zijn instructie.
2. De in punt 1 reeds genoemde verbindingsofficier van de Franse dienst hier te lande heeft verschillende malen gerapporteerd - zoals boven reeds aangegeven - dat een voortdurend contact bestaat tussen de Heer Spijker en de S.D.E.C.E. en dat gegevens, waarom de C.V.D. de Fransen had gevraagd, op zuiver niet-crimineel terrein, reeds op diens verzoek aan de Heer Spijker waren verstrekt. (Dit kan met voorbeelden worden bewezen). Ook dit is geheel in strijd met Spijker's instructie.
3. Door een samenloop van omstandigheden is de Heer Spijker er achter gekomen, dat een vertegenwoordiger van de Buitenlandse Inlichtingen Dienst als diplomatiek ambtenaar aan H. Ms. ambassade te Parijs was

verbonden...

Aan de Heer Minister van Justitie,
Plein 2 b,
's-Gravenhage.

8 April 1948.

- 2 -

verbonden. Hoewel het juridisch bewijs hiervoor vanzelfsprekend niet te leveren valt, is het komen vast te staan, dat de Heer Spijker een mededeling terzake heeft gedaan aan de Franse contra-spionnagedienst. Het feit, dat de vertegenwoordiger van de B.I.D. onmiddellijk uit Parijs is teruggetrokken, toont aan, hoe dezertijds de volkomen overtuiging bestond, dat een opzettelijke indiscretie - om een milde term te gebruiken - was begaan.

4. In tegenstelling met punt 7 van zijn instructie staat het vast, dat de Heer Spijker zich bezighoudt met intelligence-werk. Een tweetal voorbeelden mogen dit toelichten:
 - a. In Juli 1947 heeft hij het nodig geoordeeld, een aan de Consul te Bordeaux aangeboden brief, geadresseerd aan een de Heer Spijker bekende ambtenaar van de militaire inlichtingendienst, die per koerier naar Nederland moest worden gezonden, te openen en van de inhoud kennis te nemen, om daarna de brief per gewone post door te zenden.
 - b. Volgens een mededeling van de Heer Spijker ontving een zijner vroegere medewerkers, de Heer van Nes, die in Mei van dit jaar werd ontslagen, een brief van een Inspecteur van Politie te Haarlem met het verzoek om rapport uit te brengen over de politieke toestand in Frankrijk. De Heer van Nes verzocht de Heer Spijker zulk een rapport samen te stellen, waaraan de Heer Spijker gehoor gaf. Wederom volgens zijn eigen mededeling zond hij een exemplaar hiervan aan het Ministerie van Justitie en gaf hij een afschrift aan zijn ontslagen medewerker. Hierbij moge nog worden aangetekend, dat aangenomen mag worden, dat het Directoraat-Generaal van Politie, waaronder hij ressorteert, hiervan op de hoogte is, aangezien zijn rapporten hiaraan worden opgezonden en verder, dat de Heer Spijker als ambtenaar in functie afschrift van een ambtelijk rapport heeft verstrekt aan een particulier.
5. Volgens zijn eigen recente mededeling zou de Heer Spijker in het bezit zijn gesteld van een diplomatiek paspoort en als attaché aan H.Ms. Ambassade te Parijs zijn benoemd. Bij navraag bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken is gebleken, dat daar niet bekend is, dat hij in het bezit zou zijn van een diplomatiek paspoort.
6. De Amsterdamse politie heeft gerapporteerd, dat de Heer Spijker door bemiddeling van een particulier detective te Amsterdam getracht heeft van de inlichtingendienst van de plaatselijke politie zekere gegevens te verkrijgen. De particulier detective wendde zich daartoe tot een hem bekende Amsterdamse Inspecteur van Politie, die deze inlichtingen aan de Heer Spijker heeft verstrekt; de betrokken Inspecteur is hierover terechtgewezen. Ook deze handeling kan nauwelijks in overeenstemming worden geacht te zijn met de aan de Heer Spijker verstrekte instructie.

Het collegiale groet,

Notities inzake Spijker.

1. Tijdens het laatste bezoek dat een mijner relaties aan Parijs bracht had deze een onderhoud met Spijker die hij uit vroeger tijden om zakelijke redenen wel eens had ontmoet.

Tijdens een lunch in aanwezigheid van een gewezen politiecommissaris doelde Spijker op een vermeende activiteit van mijn relatie in Parijs.

Hij kwam hiertoe door contact te leggen tussen mijn relatie, de Heer Fortanier van de Kamer van Koophandel, Noyon van de C.V.D. en Kolonel Einthoven.

Dit was voor mijn relatie aanleiding om zijn eventuele pogingen om bij de Kamer van Koophandel te Parijs een baan te krijgen, stop te zetten en naar Holland terug te keren, waar hij mij dit rapporteerde.

2. In het eerste gesprek dat mijn relatie met Spijker in een "bistro" had, voelde deze zich gedrongen zich te beklagen over het ontbreken van coördinatie tussen de verschillende diensten en haalde toen als bij toeval het geval Kielstra aan. Spijker verontschuldigde zich met de woorden "dat hij Kielstra toch niet brodeloos had gemaakt". (Mijn relatie kent K. niet, had nog nooit van hem gehoord en weet niets van zijn werkzaamheden af).

Volgens mijn relatie was Spijker in zijn wiek geschoten omdat hij niet van te voren over de taak van Kielstra was ingelicht. Volgens Spijker zou hij, Spijker, toen de Fransen de activiteit van Kielstra bemerkten en bij Spijker informeerden, Kielstra niet verraden hebben. Spijker zou ook nu nog vriendschappelijke relaties met Kielstra hebben, die in Amsterdam verblijft.

Vaststaat dus dat Spijker c.s. geen inmenging van "amateurs" kan verdragen en, om vermeende aanspraken te verdedigen, zeker niet zal schromen alles in het werk te stellen om zijn positie tegen vreemde indringers te beveiligen.

3. Mijn relatie berichtte mij dat L. Christman, destijds hoofd van de Referat III F van de Abwehrstelle Frankrijk, vrij rond loopt en borrelt met Spijker.

16 Maart 1948.

CVD - Versie

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

's-Gravenhage, 16 December 1947.
Plein 1813, No. 4

Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeene Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag

U 3205k - CF - KH 1.

Zeer Geheim - Persoonlijk.

Hiernevens overhandig ik U
doorslag van mijn huidige brief U 3205j-
CF - KH 1 aan Jhr.Mr.A.W.L.Tjarda van
Starkenborgh Stachouwer.

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,

Mr. C. L. W. Fock.

Aan de HoogEdelGestr.Heer Mr.L.Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

16 December 1947.

U 3205j - CF - KH 1.

ZEER GEHEIM - PERSOONLIJK.

De Minister-President heeft mij opgedragen Uwe Excellentie op de hoogte te stellen van een aantal feiten in verband met de werkzaamheden en gedragingen van de Heer Spijker. De Minister-President zou het op prijs stellen het hieronder volgende bij Uw in de eerste helft van Januari voorgenomen bezoek aan Den Haag met U te kunnen bespreken.

De werkzaamheden en gedragingen van de Heer Spijker worden gezien in het licht van de volgende instructie, die destijds door de toenmalige Minister van Justitie bij diens schrijven van 3 April 1946, Bureau Kabinet A 46/46 Geheim, ter kennis van de toenmalige Minister-President werd gebracht :

1. Deze ambtenaar verleent bijstand aan en legt contact voor de opsporing in het buitenland van personen, die in of ten nadele van Nederland strafbare feiten hebben gepleegd,
2. hij verleent steun en introductie voor Nederlandsche politieambtenaren, die naar het buitenland gaan voor onderzoek in loco,
3. hij is tusschenpersoon voor Justitie in verband met aanvragen tot uitlevering van verdachte of bereids veroordeelde personen of met aanvragen tot strafvervolgning in het buitenland van daders van in of ten nadele van Nederland gepleegde strafbare feiten (gevallen, waar geen uitlevering mogelijk is)
4. hij adviseert mede, namelijk voor wat betreft eventuele crimineele antecedenten ten aanzien van degenen, die een Nederlandsch paspoort of verlenging daarvan aanvragen aan Nederlandsche Ambassadeurs, Gezanten of Consuls,

5. hij...

Zijner Excellentie
Jhr. Mr. A. W. L. Tjarda van Starckenborgh Stachouwer,
Hr. Ms. Ambassadeur,
te P a r i s . . .

16 December 1947.

U 3205j - CF - KH 1.

- 2 -

5. hij adviseert mede, namelijk voor wat de crimineele antecedenten betreft ten aanzien van vreemdelingen, die een Nederlandsch visum aanvragen aan Nederlandsche Ambassadeurs, Gezanten of Consuls,
6. hij draagt zorg, dat de contacten van buitenlandsche justitie- en politie-instanties met de gelijke instanties in Nederland zoo aangenaam mogelijk blijven,
7. hij onthoudt zich van alles wat zich beweegt op het terrein van den militairen of civielen inlichtingendienst,
8. inlichtingen, welke voor den vertegenwoordiger van B.I. van belang kunnen zijn, geeft hij onmiddellijk door. Hij streeft naar zoo goed mogelijke samenwerking.

Wat de gedragingen van de Heer Spijker betreft moge het volgende onder Uwe Excellentie's aandacht worden gebracht :

- a. De Heer Spijker onderhoudt een nauw contact met de Chef van de Franse contra-spionnagedienst, Colonel Verneuil. Dit is in het midden van dit jaar nog meermalen geconstateerd door de in Nederland gestationeerde liaison-officier van de Franse dienst. De Heer Spijker heeft zich niet ontzien bij de Franse contra-spionage te intrigeren, tengevolge waarvan de vertegenwoordiger van de Centrale Veiligheids Dienst, die in Parijs gestationeerd was, geen medewerking meer van deze Franse autoriteiten ontving.
Het door de Heer Spijker onderhouden contact is naar dezerzijds mening in tegenspraak met de punten 6 en 7 van zijn hierboven geciteerde instructie.
- b. Door een samenloop van omstandigheden is de Heer Spijker er achter gekomen, dat een vertegenwoordiger van de Buitenlandse Inlichtingen Dienst als diplomatiek ambtenaar aan Hr.Ms. Ambassade te Parijs was verbonden. Hoewel het juridisch bewijs hiervoor vanzelfsprekend niet te leveren valt, is het komen vast te staan, dat de Heer Spijker een mededeling terzake heeft gedaan aan de Franse contra-spionnagedienst. Het feit, dat de vertegenwoordiger van de B.I.D. onmiddellijk uit Parijs is teruggetrokken, toont aan, hoe dezerzijds de volkomen overtuiging bestond, dat een opzettelijke indiscretie - om een milde term te gebruiken - was begaan.
- c. In tegenstelling met punt 7 van zijn instructie staat het vast, dat de Heer Spijker zich bezighoudt met intelligence-werk. Een tweetal voorbeelden mogen dit toelichten :
 1. In Juli 1947 heeft hij het nodig geoordeeld, een aan de Consul te Bordeaux aangeboden brief, geadresseerd aan een

de...

16 December 1947.

U 3205j - CF - KH 1.

- 3 -

de Heer Spijker bekende ambtenaar van de inlichtingendienst, die per koerier naar Nederland moest worden gezonden, te openen en van de inhoud kennis te nemen, om daarna de brief per gewone post door te zenden.

II. Volgens een mededeling van de Heer Spijker ontving een zijner vroegere medewerkers, de Heer van Nes, die Mei van dit jaar werd ontslagen, een brief van Inspecteur van Politie te Haarlem met het verzoek rapport uit te brengen over de politieke toestand Frankrijk. De Heer van Nes verzocht de Heer Spijker een rapport samen te stellen, waaraan de Heer gehoor gaf. Wederom volgens zijn eigen mededeling hij een exemplaar hiervan aan het Ministerie van en gaf hij een afschrift aan zijn ontslagen

Hierbij moge nog worden aangetekend, dat, afgezien van het feit, dat uit het bovenstaande blijkt, dat de Heer Spijker zich niet houdt aan punt 7 van zijn instructie, aangenomen mag worden, dat het Directoraat-Generaal van Politie, waaronder hij ressorteert, hiervan op de hoogte is, aangezien zijn rapporten hieraan worden opgezonden en verder, dat de Heer Spijker als ambtenaar in functie afschrift van een ambtelijk rapport heeft verstrekt aan een particulier.

- d. Volgens zijn eigen recente mededeling zou hij in het bezit zijn gesteld van een diplomatiek paspoort en als attaché aan Hr.Ms.Ambassade te Parijs zijn benoemd. Bij navraag bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken is gebleken, dat daar niet bekend is, dat hij in het bezit zou zijn van een diplomatiek paspoort.
- e. De Amsterdamse politie heeft gerapporteerd, dat de Heer Spijker door bemiddeling van een particulier detective te Amsterdam getracht heeft van de inlichtingendienst van de plaatselijke politie zekere gegevens te verkrijgen. De particulier detective wendde zich daartoe tot een hem bekende Amsterdamse Inspecteur van Politie, die deze inlichtingen aan de Heer Spijker heeft verstrekt; de betrokken Inspecteur is hierover terechtgewezen. Ook deze handeling kan nauwelijks in overeenstemming worden geacht te zijn met de aan de Heer Spijker verstrakte instructie.

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,

Mr.C.L.W.Fock.

ONTVANGEN: 6.12.47
DOSSIER: ~~CF 61147~~
ACENDA No. 3205 L

De Amsterdamse Politie rapporteert mij zeer vertrouwelijk dat Spijkers van de Ambassade te Parijs in verbinding staat met een particuliere detective in Amsterdam. Hij had onlangs met deze man een bespreking in een café in Amsterdam, waarbij behoefte gevoeld werd aan inlichtingen van de Amsterdamse Politie inlichtingendienst.

Aangezien noch Spijker, noch de detective kans zagen deze dienst te benaderen, in de overtuiging dat ze dan nul op het request zouden krijgen, wendde de detective zich tot een Amsterdamse inspecteur van politie met wie hij wel eens contact had gehad.

Deze inspecteur werd een ingewikkeld verhaal opgehangen, er werd geschermd met de Ambassade te Parijs en zo verklaarde de inspecteur zich bereid om bij de Amsterdamse Inlichtingendienst de informaties in te winnen, zonder precies te vertellen hoe de vork eigenlijk in de steel zat.

De inlichtingendienst gaf natuurlijk aan een inspecteur van politie van zijn eigen Corps terstond de gevraagde inlichtingen en deze kwamen bij deze particuliere detective en Spijker terecht.

Achteraf is dit uitgekomen en kreeg de inspecteur van politie een terechtwijzing.

P.S.

5/12/47

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag

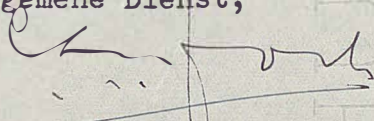
U 3205h - CF - KH 1.

's-Gravenhage, 2 December 1947
Plein 1813, No. 4

GEHEIM - PERSOONLIJK.

Hiernevens overhandig ik U
een copie van mijn huidige nota aan
de Minister-President, U 3205e - CF.

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,

Mr. C.L.W. Fock.

De HoogEdelGestrenge Heer Mr. L. Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

NOTA AAN DE MINISTER-PRESIDENT.

Onder verwijzing naar mijn nota dd.25 Juli, U 3205e - CF, heb ik de eer Uwer Excellentie het volgende te berichten :

De Heer Spijker, verbonden aan Hr.Ms.Ambassade te Parijs voor het Ministerie van Justitie, heeft enige dagen geleden bij een bezoek aan Nederland in een gesprek het volgende medegedeeld :

1. dat hij in het bezit was gesteld van een diplomatiek paspoort en dat zijn positie aan de Ambassade aanmerkelijk was versterkt en hij ook officieel als attaché aldaar was benoemd. Volgens het Ministerie van Buitenlandse Zaken is het onjuist, dat hij inderdaad een diplomatiek paspoort bezit en kan hij dus ook niet als attaché zijn aangesteld.
2. dat een zijner vroegere medewerkers (de Heer van Nes), die in Mei van dit jaar werd ontslagen, een brief ontving van een Inspecteur van Politie te Haarlem, Meinema, met het verzoek om een politiek rapport uit te brengen over de toestand in Frankrijk. Deze vroegere medewerker verzocht de Heer Spijker zulk een rapport op te stellen, waaraan de Heer Spijker gehoor gaf. Volgens zijn mededeling zond hij een exemplaar hiervan naar het Ministerie van Justitie en gaf hij een afschrift aan zijn ontslagen medewerker.

Ik moge hierbij aantekenen, dat

- a. hierdoor dus vaststaat - volgens zijn eigen mededeling - dat de Heer Spijker zich bezighoudt met het verzamelen van politieke inlichtingen in het buitenland ;
- b. deze naar het Ministerie van Justitie worden opgezonden, zodat dit Ministerie geacht moet worden op de hoogte te zijn van de activiteiten van de Heer Spijker te dezen ;
- c. door de Heer Spijker aan een particulier een afschrift van een dergelijk rapport verstrekt werd.

Tenslotte moge ik Uwer Excellentie nog berichten, dat genoemde Inspecteur van Politie een vroegere medewerker was van het Bureau Nationale Veiligheid onder de Heer Sanders en dat deze nog in verbinding met de Heer Sanders staat.

's-Gravenhage, 2 December 1947,

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

's-Gravenhage,
Plein 1813, No. 4

25 Juli 1947.

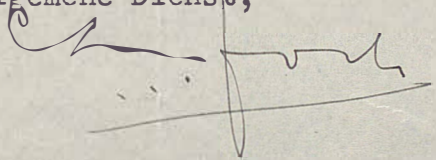
Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag

U 3205f - CF.

Ik moge Uwer HoogEdelGestrenge
hiernevens aanbieden doorslag van mijn
huidige brief aan de Minister-President,
U 3205e - CF.

De Regeringscommissaris
in Algemene Dienst,

Mr.C.L.W.Fock.

De HoogEdelGestrenge Heer Mr.L.Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

NOTA AAN DE MINISTER-PRESIDENT.

Naar aanleiding van het met Uwe Excellentie besprokene, betreffende de verhouding met ambtenaren ressorterende onder het Ministerie van Justitie, die in het buitenland zijn gestationneerd, heb ik de eer U hiernevens voor de goede orde aan te bieden, afschrift van Uw brief Nr.15239 dd.17.2.1947 aan Uw Ambtgenoot van Justitie. Handelde deze brief voornamelijk over de te Londen gestationneerde ambtenaar van het Ministerie van Justitie, zo is inmiddels in de afgelopen maanden gebleken, dat ook te Parijs de door het Ministerie van Justitie geplaatste ambtenaar zich bezighoudt met werkzaamheden, die naar mijn mening allerminst op het terrein van Justitie liggen. Ik moge hieronder puntsgewijze vermelden, waarop deze laatste uitspraak is gebaseerd :

1. De Heer Spijker heeft een nauw contact met de Chef van de Franse contra-spionage, Colonel Verneuil. Dit werd dezer dagen nog te Parijs geconstateerd door de in Nederland gestationneerde liaison-officier van de Franse Dienst. De Heer Spijker heeft zich niet ontzien bij de Franse contra-spionage te intrigeren, tengevolge waarvan de vertegenwoordiger van de C.V.D., die in Parijs gestationneerd was, geen medewerking meer van de Franse contra-spionage autoriteiten mocht ontvangen. Naar dezerzijdse mening kan het contact van de vertegenwoordiger van Justitie zich slechts beperken tot de politie van het land, waarin hij is gestationneerd.
2. Door een samenloop van omstandigheden is de Heer Spijker er achter gekomen, dat een vertegenwoordiger van mijn Dienst als diplomatiek ambtenaar aan Hr.Ms.Ambassade was verbonden. Het staat voor mij vast, dat de Heer Spijker een mededeling terzake heeft gedaan aan de Franse contra-spionagedienst, waardoor mijn vertegenwoordiger ter plaatse werd gecompromitteerd. Een juridisch bewijs hiervan kan ik vanzelfsprekend niet leveren, doch het feit, dat ik gemeend heb onmiddellijk daaruit de consequentie te moeten trekken om de vertegenwoordiger van mijn Dienst uit Parijs weg te halen, toont aan, hoe volkomen overtuigd ik was, dat een opzettelijke indiscretie, (om een milde term te gebruiken) was begaan.
3. Het staat vast, dat de Heer Spijker zich bezighoudt met intelligence werk. Hij ontziet zich daarbij niet, de voor dit werk aangewezen instanties de voet dwars te zetten. Zo heeft hij het zeer kortgeleden nodig geoordeeld, een aan de Consul te Bordeaux aangeboden brief, geadresseerd aan een de Heer Spijker bekende ambtenaar van de inlichtingendienst, die per koerier naar Nederland moest worden verzonden, te openen en van de inhoud kennis te nemen, om de brief daarna per gewone post door te zenden.
4. Er bestaat geen twijfel, dat - wat ook de officiële instructie voor de Heer Spijker moge zijn - hij, wellicht ondershands, van het Directoraat-Generaal van Politie opdrachten krijgt, die op intelligencegebied liggen.
5. Dat het onder punt 4 genoemde niet slechts in Frankrijk geschiedt, doch ook in andere landen, moge blijken uit het verslag van een terechtzitting, die enige maanden geleden werd gehouden in verband met de arrestatie van een ambtenaar van het Ministerie van Justitie, die wegens het smokkelen van een bedrag van f 60.000,- werd veroordeeld. Uit dit verslag bleek n.l., dat Mr.J.P.G.Goossen een rechercheur in België had, die daar permanent onderzoekingen verrichtte op het terrein van het communisme.

VI/vR. 946.

's-GRAVENHAGE, 19 Februari 1947.

Aan Zijne Excellentie den Minister-President,

Plein 1813 No.4,

'S-GRAVENHAGE.

Waarde Ambtgenoot,

Naar aanleiding van Uw schrijven d.d. 17 dezer, Nr. 15239 betreffende den Centralen Veiligheidsdienst, moge ik U mededeelen, dat ik mij gereed houd voor de door U aan het slot van Uw evengenoemden brief voorgestelde bespreking doch dat ik terzake van de feitelijke mededeelingen in dien brief gedaan eerst dan inlichtingen zal inwinnen, zodra de bespreking is gehouden en mij derhalve bekend is in hoeverre geheimhouding geboden is.

Met vriendelijken groet,
Steeds gaarne,
t. a. v. ,

25.2.1947.

U 3205c - CF.

Ik moge Uwer HoogEdelGestrenge
hiernevens aanbieden doorslag van een
brief van den Minister-President aan
den Minister van Justitie dd. 17 Febru-
ari 1947, Nr.15239.

De Regeeringscommissaris
in Algemeenen Dienst,

Mr.C.L.W.Fock.

Den HoogEdelGestr.Heer Kol.Mr.L.Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

V/B nr. 15244

's-Gravenhage, 19 Februari 1947
Plein 1813, No. 4

GEHEIM

Onderwerp: Centrale Veiligheidsdienst.

a. J. J. Vriesendorp. 245/2

In opdracht van den Minister-
President heb ik de eer U hiernevens ter kennis-
neming toe te zenden twee afschriften van het
schrijven van den Minister-President d.d. 17 dezer,
Kabinet nr. 15239 Geheim, aan den Minister van
Justitie inzake bovenvermeld onderwerp.

De Secretaris van den Minister-President:

ONTVANGEN: 22.1.47

DOSSIER: C12

AGENDA No. 52056

Vriesendorp
(J.J.Vriesendorp)

Den Heer Mr. C. L. W. Fock,
Hoofd van den Buitenlandschen Inlichtingendienst,
's-Gravenhage.

GEHEIM

Onderwerp: Centrale Veiligheidsdienst.

Waarde Ambtgenoot,

In aansluiting aan ons mondeling onderhoud noge ik Uwe aandacht vestigen op het volgende. Hij is door het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst en den Regeeringscommissaris in Algemeenen Dienst gerapporteerd, dat door onder het Ministerie van Justitie ressorteerende, in het buitenland geplaatste ambtenaren op hierna beschreven wijze schade wordt toegebracht aan de goede samenwerking tusschen den C.V.D. en overeenkomstige buitenlandsche instanties. Van Britsche zijde zijn zoowel het Hoofd van den C.V.D. als de Regeeringscommissaris in Algemeenen Dienst er op attent gemaakt, dat Baron Steengracht van Hooyland en Mr. de Jager, verbonden aan Hr. Ms. Ambassade te Londen en ressorteerende onder het Ministerie van Justitie, bij voortdurend steuning warden tegen den C.V.D. en in verwijderd verband tegen den B.I.D. Door zijn aanwezigheid in Londen gedurende den oorlog heeft eerstgenoemde ambtenaar van Justitie uiteraard contacten bij de Engelsche security-organisaties en hij laat niets onbegreefd om op de hierboven aangeduide wijze bij deze organisaties ten nadeele van beide diensten te opereren, hetgeen in de medewerking, die de C.V.D. van de zijde dezer security-organisaties ontvangt, zich begint te manifesteren.

Van Engelsche zijde werd bericht, dat genoemde ambtenaar het verhaal rondstrooit, dat in Nederland een "Royal Commission" in het leven is geroepen, die naar aanleiding van publicaties van den Heer Sanders het beleid van het Hoofd van den C.V.D. zal beoordeelen en dat reeds thans vaststaat, dat deze beoordeeling zal bestaan in een veroordeeling, tengevolge waarvan niet slechts dit Hoofd zal moeten aftreden, doch tevens de bedoelde Dienst onder het Ministerie van Justitie zal komen te ressorteeran. Hij impliceert dan verder, dat het gevolg hiervan ongetwijfeld zal zijn, dat ook de Buitenlandsche Inlichtingen Dienst onder Justitie zal komen.

De langzamerhand gegroeide situatie wordt wel zeer goed gedemonstreerd door het volgende:

De C.V.D. vraagt dikwerf inlichtingen betreffende personen aan den Britschen Dienst. Indien dergelijke inlichtingen niet beschikbaar zijn, vraagt de Britsche Dienst inlichtingen aan Baron Steengracht van Hooyland, die op zijn beurt dit verzoek doorgeeft aan de Afdeling Politie van het Ministerie van Justitie. Het antwoord van de Afdeling Politie wordt dan via Londen en de Britten naar den C.V.D. teruggeleid. Dergelijke inlichtingen zijn voor den C.V.D. niet rechtstreeks van de Afdeling Politie verkrijgbaar.

Het behoeft wel geen betoog, dat deze stand van zaken nadeelig is voor de Nederlandsche belangen en het is naar mijn meening eveneens duidelijk, dat het voor het Nederlandsche prestige in hooge mate ongewenscht is, dat door ambtenaren in het buitenland interne meningsverschillen met andere Nederlandsche diensten ten opzichte van buitenlandsche relaties gebruikt worden om hun eigen Dienst daarbij op den voorgrond te schuiven.

17 Februari 1947

Helaas moet worden vastgesteld, dat de tendenz, welke hierboven ter sprake is gekomen, zich niet beperkt tot onder het Ministerie van Justitie ressorteerende ambtenaren te Londen. Ook de te Parijs gestationeerde ambtenaar van Justitie heeft dezelfde meening, zij het dan ook, dat hem zeer zeker niet de verwijten kunnen worden gemaakt, die naar mijn meening tegen de in Londen aanwezige ambtenaren moeten worden gemaakt. Een en ander zou er echter op kunnen duiden, dat de hierboven besproken tendenz geïnspireerd zou worden van uit Nederland en wel door tot Uw Ministerie behorende ambtenaren.

Een en ander geeft naar mijn meening aanleiding om de kwestie der in het buitenland werkzame ambtenaren van Justitie aan een onderzoek te onderwerpen, aangezien in de eerste plaats een eind zal moeten worden gemaakt aan de handelingen hierboven omschreven, daar deze schadelijk zijn voor onder mij ressorteerende Diensten, terwijl bovendien niet over het hoofd kan worden gezien, dat de goede naam van ons land door de hierboven beschreven handelwijzen aanmerkelijke schade lijdt.

Wellicht zou het niet ondienstig zijn, indien het geheele aspect van deze kwestie met U zou kunnen worden besproken in tegenwoordigheid van het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst en den Regeerings-commissaris in Algemeenen Dienst.

De Minister-President:

w.g. BEEL

Voor eensluidend afschrift:
De Secretaris van den Minister-President:

(J.J. Vriesendorp)

Den Heer Minister van Justitie,
's-Gravenhage.

4.2.1947.

U 3205a - CF.

Ingevolge Uw opdracht heb ik de eer Uwer
Excellentie hiernevens aan te bieden concept-
brief voor Uw Ambtgenoot van Justitie.

De Regeeringscommissaris
in Algemeenen Dienst,

Mr.C.L.W.Fock.

Zijner Excellentie
den Minister-President,
te
's-Gravenhage.

Concept-brief aan den Minister van Justitie.

Ik moge Uwe aandacht vestigen op het volgende. Mij is door het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst en den Regeeringscommissaris in Algemeenen Dienst gerapporteerd, dat door onder het Ministerie van Justitie ressorteerende, in het buitenland geplaatste ambtenaren op hierna beschreven wijze schade wordt toegebracht aan de goede samenwerking tusschen den C.V.D. en overeenkomstige buitenlandse instanties. Van Britsche zijde zijn zoowel het Hoofd van den C.V.D. als de Regeeringscommissaris in Alg. Dienst erop attent gemaakt, dat Baron Steengracht van Mooyland en Mr. de Jager, verbonden aan Hr. Ms. Ambassade te Londen en ressorteerende onder het Ministerie van Justitie, bij voortdoring stemming wekken tegen den C.V.D. en in verwijderder verband tegen den B.I.D. Door zijn werkzaamheden gedurende den oorlog heeft eerstgenoemde ambtenaar van Justitie ongetwijfeld vele contacten bij de Engelsche security-organisaties en het is hem gelukt op de hierboven aangeduide wijze bij deze organisaties een zekere huivering in het leven te roepen, tengevolge waarvan in de medewerking, die de C.V.D. van de zijde dezer security-organisaties ontvangt, zich een zekere terughouding begint te manifesteren.

Van Engelsche zijde werd bericht, dat genoemde ambtenaar het verhaal rondstrooit, dat in Nederland een "Royal Commission" in het leven is geroepen, die naar aanleiding van publicaties van den Heer Sanders het beleid van het Hoofd van den C.V.D. zal beoordeelen en dat reeds thans vaststaat, dat deze beoordeeling zal bestaan in een veroordeeling, tengevolge waarvan niet slechts dit Hoofd zal moeten aftreden, doch tevens de bedoelde Dienst onder het Ministerie van Justitie zal komen te ressorteeren. Mij impliceert dan verder, dat het gevolg hiervan ongetwijfeld zal zijn, dat ook de Buitenlandsche Inlichtingen Dienst onder Justitie zal komen.

De langzamerhand gegroeide situatie wordt wel zeer goed gedemonstreerd door het volgende :

De C.V.D. vraagt dikwerf inlichtingen betreffende personen aan den Britschen Dienst. Indien dergelijke inlichtingen niet beschikbaar zijn, vraagt de Britsche Dienst inlichtingen aan Baron Steengracht van Mooyland, die op zijn beurt dit verzoek doorgeeft aan de Afdeeling Politie van het Ministerie van Justitie. Het antwoord van de Afdeeling Politie wordt dan via Londen en de Britten naar den C.V.D. teruggedleid. Dergelijke inlichtingen zijn voor den C.V.D. niet rechtstreeks van de Afdeeling Politie verkrijgbaar.

Het behoeft wel geen betoog, dat deze stand van zaken nadeelig is voor de Nederlandsche belangen en het is naar mijn meening eveneens duidelijk, dat het voor het Nederlandsche prestige in hooge mate ongewenscht is, dat door ambtenaren in het buitenland interne meeningsverschillen met andere Nederlandsche diensten ten opzichte van buitenlandsche relaties gebruikt worden om hun eigen Dienst daarbij op den voorgrond te schuiven.

Helaas moet worden vastgesteld, dat de tendens, welke hierboven ter sprake is gekomen, zich niet beperkt tot onder het Ministerie van Justitie ressorteerende ambtenaren te Londen. Ook de te Parijs gestationeerde ambtenaar van Justitie heeft dezelfde meening, zij het dan ook, dat hem zeer zeker niet de verwijten kunnen worden gemaakt, die naar mijn meening tegen de in Londen aanwezige ambtenaren moeten worden gemaakt. Een en ander zou er echter op kunnen duiden, dat de hierboven besproken tendens geïnspireerd zou worden vanuit Nederland en wel door tot Uw Ministerie behoorende ambtenaren.

Mij is kortgeleden gerapporteerd, dat begin November j.l. een door het Ministerie van Justitie bij het Consulaat-Generaal te Antwerpen gedetacheerde ambtenaar, die belast was met het tegengaan van deviezensmokkelarij en andere contrabande in het grensgebied tusschen België en Nederland, te Nispen gearresteerd is in het bezit van een bedrag van f 60.000,-. Van Belgische zijde is men over deze fraude, gepleegd door een ambtenaar in functie, ten zeerste ontstemd geweest.

Afgezien van de gebleken onbetrouwbaarheid van dezen ambtenaar, is de functie die hij bekleedde naar mijn meening

merkwaardig. Hij verrichtte toch op eigen initiatief, of op last van de justitieele autoriteiten hier te lande, onderzoeken in het buitenland en nam verhooren af van "verdachten" buiten de plaatselijke politie om. Mij is tevens gerapporteerd, dat naar een opvolger van betrokkene wordt gezocht.

Een en ander geeft naar mijn meening aanleiding om de kwestie der in het buitenland werkzame ambtenaren van Justitie aan een onderzoek te onderwerpen, aangezien in de eerste plaats een eind zal moeten worden gemaakt aan de handelingen hierboven omschreven, daar deze schadelijk zijn voor onder mij ressorteerende Diensten, terwijl bovendien niet over het hoofd kan worden gezien, dat de goede naam van ons land door de hierboven beschreven handelwijzen aanmerkelijke schade lijdt.

Wellicht zou het niet ondienstig zijn, indien het geheele aspect van deze kwestie met U zou kunnen worden besproken in tegenwoordigheid van het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst en den Regeeringscommissaris in Algemeenen Dienst.

DE MINISTER-PRESIDENT,

AFSCHRIFT.

Wag. C.V.D. - Justitie

MINISTER-PRESIDENT

's-Gravenhage 31 Januari 1947

nr. 14651

GEHEIM

Naar aanleiding van de mededeelingen, welke U mij hebt gedaan omtrent de activiteit van Baron Steengracht van Mooyland in Londen, waarbij deze ten behoeve van het Departement van Justitie, met een beroep op de ingestelde commissie Wijnveld, de positie van den C.V.D. tracht te ondermijnen, moge ik U het volgende opmerken.

In verband met een mij in het Parlement gestelde vraag, meende ik het vraagstuk onder welk Departement de C.V.D. behoort te ressorteeren, aan het oordeel van een commissie te moeten onderwerpen.

Uitdrukkelijk heb ik als mijn meening in de Memorie van Antwoord te kennen gegeven, dat de overbrenging van den C.V.D. naar het Departement van Justitie het gevaar van een politieke politie met zich zou kunnen brengen, waaruit duidelijk blijkt, dat naar mijn oordeel de huidige toestand bestendig moet blijven.

Onnoodig U te zeggen, dat ik het ten zeerste afkeur, dat Nederlandsche ambtenaren in het buitenland afbreuk doen aan Nederlandsche diensten. Hierover heb ik mijn Ambtgenoot van Justitie dan ook mijn ernstige ontstemming te kennen gegeven.

DE MINISTER-PRESIDENT,

w.g. Beel.

Aan het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

CONCEPT.

210
GEHEIM.

ans. 525a/47

's-Gravenhage, 30 Januari 1947.

AAN: Het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Naar aanleiding van de mededeelingen, welke U mij hebt gedaan omtrent de activiteit van Baron Steengracht van Mooyland in Londen, waarbij deze ten behoeve van het Departement van Justitie, met een beroep op de ingestelde commissie Wijnveld, de positie van den C.V.D. tracht te ondermijnen, moge ik U het volgende opmerken.

Teneinde een debat over den C.V.D. in het Parlement te vermijden, meende ik het vraagstuk onder welk Departement deze dienst behoort te ressorteeren aan het oordeel van een commissie te moeten onderwerpen.

Uitdrukkelijk heb ik als mijn meening in de Memorie van Antwoord te kennen gegeven, dat de verhuizing van den C.V.D. naar het Departement van Justitie het gevaar van een politieke politie met zich zou kunnen brengen, waaruit duidelijk blijkt, dat naar mijn oordeel de huidige toestand bestendig moet blijven.

Onnoodig U te zeggen, dat ik het ten zeerste afkeur, dat Nederlandsche ambtenaren in het buitenland afbreuk doen aan Nederlandsche diensten. Hierover heb ik mijn ambtgenoot van Justitie dan ook mijn ernstige ontstemming te kennen gegeven.

DE MINISTER-PRESIDENT,